

Bodemverontreiniging op NAM-terrein Tubbergen

De provincie Overijssel is bevoegd gezag voor een bodemsanering op het NAM-terrein aan de boortorenweg in Tubbergen. De afgelopen periode hebben ons van verschillende kanten vragen bereikt over de verontreiniging. Het betreft een terrein waar ook afvalwaterinjecties plaatsvinden.

Hieronder vindt u een antwoord op enkele veel gestelde vragen.

Wat is er precies aan de hand?

Tijdens de gaswinning op het terrein in de jaren tachtig is de bodem en het grondwater verontreinigd geraakt met olie, en andere stoffen. Het gaat om een omvangrijke en ernstige verontreiniging.

Wat wordt er gedaan om de bodemverontreiniging op te ruimen?

De NAM is eigenaar van het terrein en veroorzaker van de verontreiniging. Het is in Nederland gebruikelijk en bij wet geregeld dat de veroorzaker van de verontreiniging deze ook zelf weer opruimt. Sinds 1991 is de NAM bezig om de bodem van het terrein op te ruimen. Dit gebeurt in verschillende fases.

Waarom is de verontreiniging nu opeens in het nieuws?

Het beheersen en opruimen van de verontreiniging gebeurt in verschillende fases. Per fase moet de ernst en de omvang van de verontreiniging worden onderzocht en vastgesteld. Dat gebeurt door middel van een beschikking. Begin juli is de ontwerp-beschikking voor de grondwaterverontreiniging onder het terrein gepubliceerd op de provinciale website en zijn advertenties geplaatst in lokale huis-aan-huisbladen. Waarschijnlijk is dit de aanleiding geweest voor de publiciteit van afgelopen week.

Wat is de rol van de provincie?

De provincie is het bevoegde gezag. Dat betekent dat de provincie eigenaren en veroorzakers moet aanspreken op de verontreiniging en hen moet opdragen om de verontreiniging op te ruimen. De provincie houdt in de gaten dat dit op tijd, volledig en volgens de afspraken gebeurt.

Hoe gaat de provincie om met deze bodemverontreiniging?

In de beschikking is vastgesteld dat het in dit geval om een ernstige verontreiniging gaat van het grondwater. Omdat de verontreiniging bovendien in een Natura-2000 gebied ligt krijgt het aanpakken ervan de hoogste prioriteit. Het is een zogeheten spoedlocatie. De verontreiniging komt op de lijst van locaties die uiterlijk in 2020 moeten zijn beheerst of gesaneerd. Dit is een termijn die door het Rijk is vastgesteld.

Hoe zit dat precies met die fases?

In dit geval is bij de eerste melding van de verontreiniging (begin jaren negentig) gekozen voor een aanpak in drie fases.

Fase 1:

Onttrekking grondwater en bodemlucht met als doel om de verontreiniging te verminderen en verspreiding van de verontreiniging te voorkomen. Deze fase is in 2005 afgerond. Wat overblijft is een stabiele bodemverontreiniging, die géén risico vormt voor de omgeving (humaan, ecologisch, verspreiding).

Fase 2:

Sinds 2005 wordt de situatie gemonitord. In de tien jaar dat deze fase nu duurt is er geen verspreiding waargenomen. De aanpak van de grondwaterverontreiniging is onderdeel van deze fase.

Fase 3:

Deze fase is toekomstig: als de NAM de locatie verlaat, wordt bekeken hoe de verontreiniging kan worden gesaneerd.

Omdat het terrein in een Natura-2000 gebied ligt is verspreiding van de verontreiniging via het grondwater onaanvaardbaar. Hoewel de verontreiniging op het terrein stabiel is, is toch besloten om met het oog op het mogelijke risico verspreiding via het grondwater, het spoedregime toe te passen. Hiermee krijgt de sanering/beheersing van het grondwater dus prioriteit, en moet dit zijn gebeurd binnen de termijnen die de Wet Bodembescherming voor dit soort situaties aangeeft.

Los van deze aanpak van de gehele situatie is er in 2009 nog een kleinere deelsanering geweest, dit in verband met bouwactiviteiten op het terrein.

In de krant stond dat pas in 2019 hoeft te worden begonnen met het opruimen. Waarom zo laat als er spoed bij is?

De aanduiding spoed komt uit de landelijke wet- en regelgeving. Helaas bestaat er onduidelijkheid wat precies met spoed wordt bedoeld. Het betekent niet dat er een acute situatie is waarbij direct ingrijpen noodzakelijk is. Wel betekent het dat er dusdanige risico's zijn dat spoedige sanering noodzakelijk is. Bij wet is vastgesteld dat de eigenaar van een spoedlocatie vier jaar de tijd krijgt om te beginnen aan de klus. Deze termijn moet de provincie respecteren. Wel zal de provincie de NAM vragen om niet zo lang te wachten met de aanpak, maar zo spoedig mogelijk te beginnen.

Is er een relatie met de afvalwaterinjecties?

Er is geen relatie met de afvalwaterinjecties. Het gaat om een historische verontreiniging die in de jaren tachtig af al eerder is ontstaan. De afvalwaterinjecties vinden pas enkele jaren plaats, en liggen op dit moment stil.

Zijn er risico's voor de drinkwaterwinning?

Vitens heeft een drinkwaterwinning in Mander. Er is geen reden om aan te nemen dat deze winning wordt bedreigd door de verontreiniging. Dit wordt jaarlijks gecontroleerd.

Zijn er risico's voor het natuurgebied waarin de verontreiniging ligt?

Op basis van de huidige informatie is dit nog niet met zekerheid te zeggen omdat er door de NAM geen uitgebreide risicobeoordeling voor dit specifieke gebied is uitgevoerd. Deze zou kunnen aantonen dat er geen of beperkte risico's zijn. Zolang deze aanvullende informatie niet beschikbaar is gaat de provincie ervan uit dat er wel een onaanvaardbaar risico is voor het natuurgebied.